

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2023. gada 16. novembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Migrējoši darba ņēmēji – Sociālais nodrošinājums – Piemērojamie tiesību akti – Regula (EK) Nr. 987/2009 – 5., 6. un 16. pants – A1 sertifikāts – Neprecīza informācija – Atsaukšana pēc savas iniciatīvas – Izdevējiestādes pienākums sākt dialoga un samierināšanas procedūru ar uzņēmējas dalībvalsts kompetento iestādi – Neesamība

Lietā C-422/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija) iesniedza ar 2022. gada 27. aprīļa lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2022. gada 22. jūnijā, tiesvedībā

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Toruniu

pret

TE,

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja A. Prehala [*A. Prechal*], tiesneši F. Biltšens [*F. Biltgen*], N. Vāls [*N. Wahl*], J. Pasers [*J. Passer*] un M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*] (referente),

ģenerāladvokāts: Ž. Rišārs Delatūrs [*J. Richard de la Tour*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Toruniu* vārdā – *J. Jaźwiec-Blecharczyk, radca prawny*,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
- Beļģijas valdības vārdā – *S. Baeyens* un *L. Van den Broeck*, pārstāvji,
- Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vláčil*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – poļu.

– Francijas valdības vārdā – *R. Bénard* un *A. Daniel*, pārstāvji,
– Eiropas Komisijas vārdā – *M. Brauhoff* un *D. Martin*, pārstāvji,
noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2023. gada 22. jūnija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2009, L 284, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 465/2012 (2012. gada 22. maijs) (OV 2012, L 149, 4. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 987/2009”), 6. un 16. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp TE un *Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Toruniu* (Sociālās apdrošināšanas iestādes Toruņas filiāle, Polija; turpmāk tekstā – “ZUS”) par ZUS lēmumu atsaukt TE izsniegto A1 sertifikātu, kas apliecina, ka laikposmā no 2016. gada 22. augusta līdz 2017. gada 21. augustam viņam bija piemērojami Polijas tiesību akti sociālā nodrošinājuma jomā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 883/2004

- 3 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2004, L 166, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Regulu Nr. 465/2012 (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 883/2004”), II sadaļā “Piemērojamo tiesību aktu noteikšana” ir ietverts 11.–16. pants.
- 4 Regulas Nr. 883/2004 11. pantā ir paredzēts:
“1. Personas, uz kurām attiecas šī regula, ir pakļautas tikai vienas dalībvalsts tiesību aktiem. Šos tiesību aktus nosaka saskaņā ar šo sadaļu.
[..]
3. Ievērojot 12.–16. pantu:
a) persona, kas veic darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā kādā dalībvalstī, ir pakļauta minētās dalībvalsts tiesību aktiem;
[..].”

5 Šīs regulas 13. panta “Darbības veikšana divās vai vairāk dalībvalstīs” 2. punktā ir noteikts:

“Persona, kas parasti veic darbību pašnodarbinātas personas statusā divās vai vairāk dalībvalstīs, ir pakļauta:

- a) dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem, ja viņa būtisku savas darbības daļu veic šajā dalībvalstī;
vai
- b) tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā atrodas viņas darbības interešu centrs, ja viņa nedzīvo kādā no dalībvalstīm, kurā veic būtisku savas darbības daļu.”

6 Saskaņā ar minētās regulas 72. panta a) punktu Administratīvā komisija sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinācijai (turpmāk tekstā – “Administratīvā komisija”) tostarp ir atbildīga par visiem administratīvajiem un interpretācijas jautājumiem, kas izriet no Regulas Nr. 883/2004 vai Regulas Nr. 987/2009 normām.

7 Regulas Nr. 883/2004 76. pantā “Sadarbība” ir paredzēts:

“[..]

4. Lai nodrošinātu šās regulas pareizu īstenošanu, iestādēm un personām, uz kurām attiecas šī regula, ir savstarpējas informēšanas un sadarbības pienākums.

[..]

6. Ja rodas grūtības, interpretējot vai piemērojot šo regulu, un tādēļ varētu tikt apdraudētas tādas personas tiesības, uz kuru tā attiecas, kompetentās dalībvalsts vai attiecīgās personas dzīvesvietas dalībvalsts iestāde sazinās ar attiecīgās(-o) dalībvalsts(-u) iestādi(-ēm). Ja pienācīgā termiņā nav iespējams rast risinājumu, attiecīgās iestādes var lūgt iesaistīties Administratīvo komisiju.

[..”

Regula Nr. 987/2009

8 Regulas Nr. 987/2009 2. un 22. apsvērumā ir noteikts:

“(2) Efektīvāka un ciešāka sadarbība starp sociālā nodrošinājuma iestādēm ir būtisks faktors, lai ļautu tām personām, uz kurām attiecas [Regula Nr. 883/2004], izmantot savas tiesības visdrīzākajā laikā un ar vislabākajiem nosacījumiem.

[..]

(22) Attiecīgo personu informēšana par viņu tiesībām un pienākumiem ir svarīgs elements savstarpējas uzticēšanās attiecībās ar kompetentajām iestādēm un dalībvalstu iestādēm. [..”

9 Atbilstoši Regulas Nr. 987/2009 2. panta 2. punktam:

“Iestādes nekavējoties nodrošina vai apmainās ar visiem vajadzīgajiem datiem, lai noteiktu to personu tiesības un pienākumus, uz kuriem attiecas [Regula Nr. 883/2004]. Šādus datus dalībvalstīm tieši pārsūta pašas iestādes vai netieši – ar sadarbības struktūru starpniecību.”

10 Regulas Nr. 987/2009 3. pants ir formulēts šādi:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgajām personām tiek darīta pieejama nepieciešamā informācija, lai šīs personas būtu informētas par izmaiņām, ko ievieš ar [Regulu Nr. 883/2004] un [šo regulu], tādējādi ļaujot šīm personām izmantot viņu tiesības. Dalībvalstis arī nodrošina lietotājdraudzīgu pakalpojumu sniegšanu.

2. Personām, uz kurām attiecas [Regula Nr. 883/2004], ir pienākums pārsūtīt attiecīgajai iestādei informāciju, dokumentus vai apstiprinošus pierādījumus, kas vajadzīgi, lai noteiktu viņu vai viņu ģimenes stāvokli, lai noteiktu vai uzturētu viņu tiesības un pienākumus un lai noteiktu piemērojamos tiesību aktus un viņu pienākumus saskaņā ar tiem.

[..]

4. Ciktāl tas ir vajadzīgs [Regulas Nr. 883/2004] un [šīs regulas] piemērošanai, attiecīgās iestādes pārsūta informāciju un izsniedz dokumentus attiecīgajām personām bez kavēšanās un jebkurā gadījumā nepārsniedzot termiņus, kas noteikti attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos.

[..]”

11 Regulas Nr. 987/2009 5. pantā “Citas dalībvalsts izsniegtu dokumentu un apstiprinošu pierādījumu juridiskais spēks” ir noteikts:

“1. Dalībvalsts iestādes izsniegtus dokumentus, kas norāda personas stāvokli [Regulas Nr. 883/2004] un [šīs regulas] piemērošanas vajadzībām, un apstiprinošos pierādījumus, uz kuru pamata dokuments ir izsniegts, citas dalībvalsts iestādes atzīst, ja tā dalībvalsts, kas tos izdeva, nav tos atsaukusi vai pasludinājusi par spēkā neesošiem.

2. Ja ir šaubas par dokumenta derīgumu vai to faktu pareizību, uz kuriem dokumentā norādītā informācija balstās, tās dalībvalsts iestāde, kas saņem dokumentu, lūdz izdevējiestādei nepieciešamo skaidrojumu un vajadzības gadījumā šā dokumenta atsaukumu. Izdevējiestāde pārskata dokumenta izsniegšanas pamatojumu un vajadzības gadījumā to atsauc.

3. Saskaņā ar 2. punktu, ja pastāv šaubas par attiecīgās personas sniegto informāciju, dokumenta vai apstiprinošu pierādījumu derīgumu vai to faktu pareizību, uz kuriem dokumentā norādītā informācija balstās, dzīvesvietas vai uzturēšanās vietas iestāde, ciktāl tas iespējams, pēc kompetentās iestādes lūguma veic attiecīgu informācijas vai dokumentu pārbaudi.

4. Ja attiecīgās iestādes nevar vienoties, kompetentās iestādes lietu var iesniegt Administratīvajā komisijā ne ātrāk kā mēnesi pēc dienas, kad iestāde, kas saņēma dokumentu, iesniedza savu pieprasījumu. Administratīvajā komisija cenšas samierināt puses sešu mēnešu laikā no lietas iesniegšanas dienas.”

12 Regulas Nr. 987/2009 6. pants “Tiesību aktu provizoriska piemērošana un pabalstu provizoriska piešķiršana” ir formulēts šādi:

“1. Ja [šajā regulā] nav paredzēts citādi, gadījumos, kad divu vai vairāku dalībvalstu iestādēm ir atšķirīgi viedokļi par piemērojamajiem tiesību aktiem, attiecīgajai personai provizoriski piemēro vienas dalībvalsts tiesību aktus [..].

[..]

2. Ja nav vienotības divu vai vairāk dalībvalstu iestāžu starpā par to, kurai iestādei būtu jānodrošina pabalsti naudā vai natūrā, attiecīgajai personai, kas varētu pieprasīt pabalstu, ja nebūtu domstarpību, provizoriski ir tiesības saņemt pabalstus, ko paredz tiesību akti, kurus piemēro personas dzīvesvietas iestāde, vai, ja persona nedzīvo vienā no attiecīgo dalībvalstu teritorijām, pabalstus, ko paredz tiesību akti, kurus piemēro iestāde, kam pirmajai iesniedza pieteikumu.

3. Ja attiecīgās iestādes nevar vienoties, kompetentās iestādes lietu var iesniegt Administratīvajā komisijā ne ātrāk kā mēnesi pēc dienas, kad radusies viedokļu nesaskaņa, kā minēts 1. un 2. punktā. Administratīvā komisija cenšas samierināt puses sešu mēnešu laikā no lietas iesniegšanas dienas.

[..]”

13 Šīs regulas 15. pantā ir noteikta Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta b) un d) apakšpunkta, 11. panta 4. punkta un 12. panta piemērošanas procedūra.

14 Regulas Nr. 987/2009 16. pantā “[Regulas Nr. 883/2004] 13. panta piemērošanas procedūra” ir paredzēts:

“1. Persona, kas veic darbības divās vai vairāk dalībvalstīs, informē dzīvesvietas dalībvalsts kompetentās iestādes norādīto iestādi.

2. Norādītā dzīvesvietas iestāde nekavējoties nosaka, kādi tiesību akti attiecīgajai personai jāpiemēro, ņemot vērā [Regulas Nr. 883/2004] 13. pantu un [šīs regulas] 14. pantu. Šī sākotnējā noteikšana ir provizoriska. Iestāde informē norādīto iestādi katrā no dalībvalstīm, kurā tiek veiktas darbības, par piemērojamo tiesību aktu provizorisku noteikšanu.

3. Piemērojamo tiesību aktu provizoriskā noteikšana, kā paredzēts 2. punktā, kļūst galīga divu mēnešu laikā, kopš attiecīgo dalībvalstu kompetento iestāžu norādītās iestādes saņēmušas par to informāciju saskaņā ar 2. punktu, ja vien tiesību akti jau nav bijuši galīgi noteikti, pamatojoties uz 4. punktu, vai ja vismaz viena no attiecīgajām iestādēm minētā divu mēnešu termiņa beigās informē dzīvesvietas dalībvalsts kompetento iestāžu norādīto iestādi par to, ka tā vēl nevar atzīt noteikšanas rezultātu vai ka tai šajā jautājumā ir atšķirīgs viedoklis.

4. Ja sakarā ar nenoteiktību par piemērojamo tiesību aktu noteikšanu jāsazinās divu vai vairāk dalībvalstu iestādēm, pēc vienas vai vairāk attiecīgo dalībvalstu kompetento iestāžu norādīto iestāžu vai pašu kompetento iestāžu pieprasījuma attiecīgajai personai piemērojamais tiesību aktus nosaka vienojoties, ņemot vērā [Regulas Nr. 883/2004] 13. pantu un attiecīgos [šīs regulas] 14. panta noteikumus.

Kad atšķiras attiecīgo iestāžu vai kompetento iestāžu viedokļi, šīs struktūras cenšas vienoties saskaņā ar iepriekš izklāstītajiem nosacījumiem un piemēro [šīs regulas] 6. pantu.

[..]”

- 15 Regulas Nr. 987/2009 19. panta 2. punkts ir formulēts šādi:

“Pēc attiecīgās personas vai darba devēja lūguma tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kuras tiesību akti ir piemērojami, ievērojot [Regulas Nr. 883/2004] II sadaļu, nodrošina apliecinājumu, ka šādi tiesību akti ir piemērojami, un vajadzības gadījumā norāda, līdz kuram datumam un ar kādiem nosacījumiem.”

- 16 Regulas Nr. 987/2009 20. pantā “Iestāžu sadarbība” ir noteikts:

“1. Attiecīgās iestādes tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kuras tiesību aktus piemēro personai, ievērojot [Regulas Nr. 883/2004] II sadaļu, dara pieejamu informāciju, kas vajadzīga, lai noteiktu dienu, no kuras minētie tiesību akti kļūst piemērojami, un iemaksu apmēru, kuras minētajai personai un tās darba devējam jāmaksā saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem.

2. Tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kuras tiesību aktus piemēro personai, ievērojot [Regulas Nr. 883/2004] II sadaļu, nodrošina informāciju par dienu, kad šo tiesību aktu piemērošana stājas spēkā, tās dalībvalsts kompetentās iestādes norādītajai iestādei, kuras tiesību aktiem minētā persona bija pakļauta kā pēdējiem.”

- 17 Regulas Nr. 987/2009 60. panta “[Regulas Nr. 883/2004] 67. un 68. panta piemērošanas procedūra” 4. punktā ir paredzēts:

“Ja attiecīgās iestādes nevar vienoties par to, kuri tiesību akti ir prioritāri piemērojami, piemēro [šīs regulas] 6. panta 2. līdz 5. punktu. Šim nolūkam [šīs regulas] 6. panta 2. punktā minētā dzīvesvietas iestāde ir bērna vai bērnu dzīvesvietas iestāde.”

Polijas tiesības

- 18 1998. gada 13. oktobra *ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych* (Likums par sociālās nodrošināšanas sistēmu; 1998. gada *Dz. U.*, Nr. 137, 887. pozīcija), redakcijā, kas ir piemērojama pamatlīdētā (2021. gada *Dz. U.*, 430. pozīcija), 83.a panta 1. punktā ir noteikts:

“Tiesības vai pienākumus, kas noteikti ar galīgu [sociālās apdrošināšanas iestādes] lēmumu, ir jānosaka vēlreiz pēc attiecīgās personas lūguma vai pēc iestādes iniciatīvas, ja pēc lēmuma stāšanās spēkā ir tikuši iesniegti jauni pierādījumi vai ir tikuši atklāti apstākļi, kas pastāvēja pirms lēmuma pieņemšanas un ietekmē tiesības vai pienākumus.”

- 19 *Kodeks postępowania cywilnego* (Civilprocesa kodekss) 477.^{14a} pantā ir paredzēts:

“Apelācijas tiesa, atceļot spriedumu vai iepriekš pieņemtu pensiju iestādes lēmumu, lietu var tieši nodot atkārtotai izskatīšanai pensiju iestādē.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 20 TE, uzņēmējs, kurš reģistrēts Polijas Komercreģistrā un veic darbību pašnodarbinātas personas statusā un kura ienākumus apliek ar nodokļiem Polijā, 2016. gada 11. augustā ar sabiedrību, kuras juridiskā adrese ir Varšavā (Polija), parakstīja līgumu, saskaņā ar kuru viņam Francijā konkrētā projektā no 2016. gada 22. augusta līdz projekta beigām bija jāsniedz noteikti pakalpojumi.
- 21 Pamatojoties uz šo līgumu, ZUS izsniedza A1 sertifikātu atbilstoši Regulas Nr. 883/2004 13. panta 2. punktam, kurā saskaņā ar Regulas Nr. 987/2009 19. panta 2. punktu apliecināts, ka laikposmā no 2016. gada 22. augusta līdz 2017. gada 21. augustam (turpmāk tekstā – “apstrīdētais laikposms”) TE bija piemērojami Polijas tiesību akti sociālā nodrošinājuma jomā.
- 22 Pēc pārskatīšanas ZUS pēc savas iniciatīvas konstatēja, ka apstrīdētajā laikposmā TE veicis darbību tikai vienā dalībvalstī, proti, Francijas Republikā. Tādējādi ar 2017. gada 1. decembra lēmumu (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”) ZUS, pirmkārt, atsauca minēto A1 sertifikātu un, otrkārt, secināja, ka atbilstoši Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta a) apakšpunktam TE apstrīdētajā laikposmā nebija piemērojami Polijas tiesību akti. Uzskatot, ka atbilstīgā tiesību norma, pēc kuras nosakāmi TE piemērojami tiesību akti, ir nevis Regulas Nr. 883/2004 13. pants, bet tās 11. pants, ZUS pieņēma šo lēmumu, pirms tam neievērodama Regulas Nr. 987/2009 16. pantā paredzēto procedūru, lai, apspriežoties ar Francijas kompetento iestādi, noteiktu TE piemērojamus tiesību aktus.
- 23 TE par apstrīdēto lēmumu iesniedza prasību *Sąd Okręgowy w Toruniu* (Toruņas apgabaltiesa, Polija). Šī tiesa uzskatīja, pirmkārt, ka apstrīdētajā laikposmā TE nestrādāja tikai vienā dalībvalstī, tādējādi uz viņu attiecās Regulas Nr. 883/2004 13. panta 2. punkts, un, otrkārt, ZUS nebija izmantojusi Regulas Nr. 987/2009 6., 15. un 16. pantā paredzēto apspriešanās procedūru, lai gan šī procedūra esot obligāta, nosakot piemērojamus tiesību aktus. Tādējādi tiesvedības gaitā minētā tiesa lūdza ZUS sākt minēto procedūru, lai apspriestos ar Francijas kompetento iestādi, tomēr ZUS to atteicās darīt, uzskatīdama, ka šādas procedūras sākšana nav pamatota. Lai izvairītos no situācijas, ka uz TE neattiektos neviena sociālā nodrošinājuma sistēma, *Sąd Okręgowy w Toruniu* (Toruņas apgabaltiesa) nosprieda, ka apstrīdētajā laikposmā uz TE attiecās Polijas tiesību akti, un tādējādi atstāja spēkā pamatlietā aplūkojamo A1 sertifikātu.
- 24 Ar 2020. gada 5. februāra spriedumu *Sąd Apelacyjny w Gdańsku* (Apelācijas tiesa Gdaņskā, Polija) noraidīja ZUS apelācijas sūdzību par šo *Sąd Okręgowy w Toruniu* (Toruņas apgabaltiesa) spriedumu, atstājot to spēkā negrozītu.
- 25 ZUS iesniedza *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija) kasācijas sūdzību par šo spriedumu, norādot, ka, tā kā aplūkojamā A1 sertifikāta atsaukšanai bija iepriekš jāizmanto Regulā Nr. 987/2009 paredzētā apspriešanās procedūra, apstrīdētajā lēmumā esot pieļauts pārkāpums, kuru esot iespējams novērst tikai pašā ZUS sāktajā procedūrā. Tādējādi tiesas nolēmumi, ko pieņēmušas *Sąd Okręgowy w Toruniu* (Toruņas apgabaltiesa) un *Sąd Apelacyjny w Gdańsku* (Apelācijas tiesa Gdaņskā), esot kļūdaini, jo šīm tiesām bija jānodod lieta atpakaļ ZUS, lai tā sadarbibā ar kompetento Francijas iestādi pārskatītu minēto A1 sertifikātu, nevis lemtu par TE piemērojamiem tiesību aktiem.

26 Šādos apstākļos *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai tās [dalīb]valsts iestādei, kura ir izsniegusi A1 sertifikātu un kura pēc savas iniciatīvas – bez attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes pieprasījuma – vēlas atcelt, atsaukt vai atzīt par spēkā neesošu izsniegto sertifikātu, ir pienākums veikt samierināšanas procedūru ar citas dalībvalsts kompetento iestādi pēc analogijas ar noteikumiem, kas ir piemērojami saskaņā ar [Regulas Nr. 987/2009] 6. un 16. pantu?
- 2) Vai samierināšanas procedūra ir jāveic vēl pirms izsniegtā sertifikāta atcelšanas, atsaukšanas vai atzīšanas par spēkā neesošu vai arī atcelšana, atsaukšana vai atzīšana par spēkā neesošu [saskaņā ar Regulas Nr. 987/2009 16. panta 2. punktu] ir iepriekšēja un pagaidu [...] un kļūst galīga, ja attiecīgā [citas] dalībvalsts iestāde neiebilst vai neizsaka atšķirīgu viedokli šajā jautājumā?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 27 Vispirms jānorāda, ka Regulas Nr. 987/2009 6. un 16. pantā, uz kuriem iesniedzējtiesa atsauca prejudiciālajos jautājumos un kuros attiecīgi reglamentēta tiesību aktu provizoriska piemērošana un pakalpojumu provizoriska sniegšana, kā arī procedūra Regulas Nr. 883/2004 13. panta piemērošanai, būtībā ir pārņemts šīs pēdējās minētās regulas 76. panta 6. punkts, kurā ir paredzēta dialoga un samierināšanas procedūra, kas jāievēro kompetentajām attiecīgo dalībvalstu iestādēm (turpmāk tekstā – “dialoga un samierināšanas procedūra”).
- 28 Turklāt vienīgā Savienības tiesību norma, kurā ir atsauce uz A1 sertifikātu atsaukšanu, ir Regulas Nr. 987/2009 5. pants “Citas dalībvalsts izsniegto dokumentu un apstipriņošu pierādījumu juridiskais spēks”.
- 29 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka A1 sertifikāts atbilst standarta veidlapai, kuru saskaņā ar Regulas Nr. 987/2009 II sadaļu izsniedz iestāde, ko ir pilnvarojusi tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kuras tiesību akti sociālā nodrošinājuma jomā ir piemērojami, lai it īpaši saskaņā ar šīs regulas 19. panta 2. punkta formulējumu apliecinātu, ka uz darba ņēmējiem, kas ir kādā no Regulas Nr. 883/2004 II sadaļā minētajām situācijām, attiecas šīs dalībvalsts tiesību akti (spriedums, 2023. gada 2. marts, *DRV Intertrans un Verbraeken J. en Zonen*, C-410/21 un C-661/21, EU:C:2023:138, 42. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 30 Regulas Nr. 987/2009 5. panta 1. punktā ir paredzēts, ka dalībvalsts iestādes izsniegtus dokumentus, kuri apliecina personas stāvokli Regulu Nr. 883/2004 un Nr. 987/2009 piemērošanas vajadzībām, un apstipriņošos pierādījumus, uz kuru pamata dokuments ir izsniegts, citas dalībvalsts iestādes atzīst, ja tā dalībvalsts, kas tos izdevusi, nav tos atsaukusi vai atzinusi par spēkā neesošiem.
- 31 Regulas Nr. 987/2009 5. panta 2. un 4. punktā ir precizēta dialoga un samierināšanas procedūras īstenošanas kārtība domstarpību atrisināšanai starp dalībvalsts iestādi, kas saņem šī 5. panta 1. punktā minētos dokumentus un pierādījumus, un iestādi, kas izdevusi šos dokumentus. Konkrētāk, minētā 5. panta 2. un 3. punktā ir precizētas darbības, kuras šīm iestādēm ir jāveic, ja ir šaubas par šādu dokumentu un apstipriņošu pierādījumu derīgumu vai par to faktu pareizību, uz kuriem dokumentos norādītā informācija balstās, liekot izdevējīestādei pārskatīt minēto dokumentu izsniegšanas pamatotību un vajadzības gadījumā tos atsaukt. Savukārt šī paša

5. panta 4. punktā ir noteikts, ka tad, ja attiecīgās iestādes nevar vienoties, kompetentās iestādes lietu var iesniegt Administratīvajā komisijā, kura cenšas samierināt puses sešu mēnešu laikā no tās iesniegšanas dienas.

- 32 Tādējādi ir jāuzskata, ka iesniedzējtiesa ar abiem jautājumiem, kas ir jāizskata kopā, būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 987/2009 5., 6. un 16. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka iestāde, kas izsniegusi A1 sertifikātu, kas, pēc tam, kad tā pēc savas iniciatīvas ir atkārtoti pārbaudījusi informāciju, pamatojoties uz kuru šis sertifikāts tika izdots, konstatē, ka šī informācija ir neprecīza, var atsaukt minēto sertifikātu, iepriekš nesākot dialoga un samierināšanas procedūru ar kompetentajām attiecīgo dalībvalstu iestādēm, lai noteiktu piemērojamos valsts tiesību aktus.
- 33 Pirmām kārtām, jāprecizē, ka izdevējiestāde A1 sertifikātu var atsaukt pēc savas iniciatīvas, proti, nav vajadzīgs, lai citas dalībvalsts kompetentās iestādes tai būtu lūgušas veikt pārskatīšanu un atsaukšanu.
- 34 Pirmkārt, tā kā Regulas Nr. 987/2009 5. panta 1. punktā ir norāde uz “atsauktiem” A1 sertifikātiem, neprecizējot un izsmeloši neuzskaitot gadījumus, kādos šie sertifikāti var tikt atsaukti, ir jāuzskata, ka šī tiesību norma attiecas uz visiem gadījumiem, kādos attiecīgie sertifikāti var tikt atsaukti.
- 35 Otrkārt, kā izriet no Tiesas judikatūras, A1 sertifikātu saistošais raksturs attiecībā uz citu dalībvalstu iestādēm, kuras nav izdevējas dalībvalstis, ir balstīts uz LES 4. panta 3. punktā noteikto lojālas sadarbības principu, kas ietver arī savstarpējas uzticēšanās principu. Saskaņā ar šiem principiem izdevējiestādei ir pareizi jānovērtē fakti, kas ir šo sertifikātu izsniegšanas pamatā, un rūpīgi jāpārbauda savas sociālā nodrošinājuma sistēmas piemērošana, lai nodrošinātu minētajos sertifikātos ietvertās informācijas precizitāti un līdz ar to Regulas Nr. 883/2004 pareizu piemērošanu, un pārējo dalībvalstu iestādes var pamatoti sagaidīt, ka izdevējiestāde izpildīs šo pienākumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 6. februāris, *Altun* u.c., C-359/16, EU:C:2018:63, 37., 40. un 42. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 36 Tomēr, tā kā attiecīgā darba ņēmēja nodarbinātības kārtība var mainīties salīdzinājumā ar situāciju, kas tika ņemta vērā, izsniedzot A1 sertifikātu, un informācija, kas kalpoja par pamatu sākotnējai situācijas noteikšanai, vēlāk var izrādīties neprecīza, lojālas sadarbības un savstarpējas uzticēšanās principi uzliek izdevējiestādei pienākumu attiecībā uz visu nodarbinātības laikposmu pārbaudīt sertifikātā iekļautās informācijas precizitāti, uz kuras pamata tas tika izdots, un atsaukt sertifikātu, ja, ņemot vērā attiecīgā darba ņēmēja faktisko situāciju, tā konstatē, ka minētais sertifikāts neatbilst Regulas Nr. 883/2004 II sadaļas normām.
- 37 Otrām kārtām, lai gan saskaņā ar Regulas Nr. 987/2009 5. pantu izdevējiestādes lēmums atsaukt A1 sertifikātu pēc citas dalībvalsts kompetentās iestādes iesniegta pārskatīšanas un atsaukšanas lūguma jāpieņem dialoga un samierināšanas starp attiecīgajām iestādēm procedūras ietvaros atbilstoši šī 5. panta 2.–4. punktā izklāstītajai īstenošanas kārtībai, minētajā pantā savukārt nav ietvertas normas par procedūras noteikumiem, kas jāievēro izdevējiestādei, kura pēc savas iniciatīvas vēlas atsaukt A1 sertifikātu.
- 38 It īpaši Regulas Nr. 987/2009 5. pantā nav noteikts, ka šādā gadījumā izdevējiestādei ir jāpieņem lēmums par atsaukšanu saskaņā ar minēto dialoga un samierināšanas procedūru.

- 39 Ņemot vērā to, ka nepastāv speciāla tiesību norma par šādu procedūras [ievērošanas] pienākumu gadījumā, ja izdevējiestāde vēlas pēc savas iniciatīvas atsaukt A1 sertifikātu, ir jāuzskata, ka Regulas Nr. 987/2009 5. panta 2.–4. punktā paredzētā procedūra nav obligāts priekšnoteikums, lai izdevējiestāde, kas ir konstatējusi, ka informācija, uz kuras pamata šis sertifikāts ir izdots, ir neprecīza, pēc savas iniciatīvas atsauktu A1 sertifikātu.
- 40 Turklāt šāda interpretācija, kas izriet no Regulas Nr. 987/2009 5. panta formulējuma, atbilst dialoga un samierināšanas procedūras būtībai, mērķim un īstenošanas nosacījumiem.
- 41 Kā izriet no Regulas Nr. 883/2004 76. panta 6. punkta kopsakarā ar šīs regulas 72. panta a) punktu, šī procedūra ir līdzeklis, ko Savienības likumdevējs ir izveidojis, lai atrisinātu strīdus starp attiecīgo dalībvalstu kompetentajām iestādēm, it īpaši attiecībā uz minētās regulas interpretāciju vai piemērošanu.
- 42 No tā izriet, ka dialoga un samierināšanas procedūras izmantošanu izraisa divu vai vairāku dalībvalstu kompetento iestāžu viedokļu atšķirības un to arī apstiprina Regulas Nr. 987/2009 normas, kurās paredzēta šādas procedūras izmantošana.
- 43 Šīs regulas 5. un 6. pantā paredzēts, ka minēto procedūru izmanto, ja iestāde, kas saņem A1 sertifikātu, apšaubā tā derīgumu vai to faktu pareizību, uz kuru pamata šis sertifikāts ir izdots, un tādējādi lūdz izdevējiestādei to atsaukt, kā arī ja vairāku dalībvalstu iestādēm ir atšķirīgi viedokļi par piemērojamo tiesību aktu vai par attiecīgo pabalstu piešķiršanu atbildīgās iestādes noteikšanu.
- 44 Savukārt Regulas Nr. 987/2009 16. un 60. pantā, kuros noteiktas Regulas Nr. 883/2004 13. un 68. panta īstenošanas procedūras, ir paredzēts, ka gadījumā, ja attiecīgo iestāžu viedokļi par piemērojamiem tiesību aktiem atšķiras, saskaņā ar Regulas Nr. 987/2009 6. pantā noteikto īstenošanas kārtību var izmantot to pašu procedūru.
- 45 Izdevējiestāde pēc savas iniciatīvas atsauca A1 sertifikātu nevis tāpēc, ka starp izdevējiestādi un citas dalībvalsts iestādi pastāv strīds, kas liek apšaubīt šī sertifikāta pareizību, bet gan tāpēc, ka izdevējiestāde pēc pārbaudēm, kas tai jāveic, lai izpildītu pienākumus, kuri tai ir saistoši saskaņā ar lojālas sadarbības un savstarpējas uzticēšanās principiem, kādi tie ir formulēti šī sprieduma 35. un 36. punktā, konstatē, ka minētajā sertifikātā norādītā informācija neatbilst patiesībai.
- 46 Visbeidzot, šī sprieduma 39. punktā minētā interpretācija neapdraud ne tiesības, kas darba ņēmējam, uz kuru attiecas atsauktais A1 sertifikāts, izriet no Regulas Nr. 883/2004, ne arī ar šo regulu izvirzīto mērķi.
- 47 Proti, pirmkārt, ir jāatgādina, ka, izsniedzot šādu sertifikātu, dalībvalsts kompetentā iestāde vienīgi apliecina, ka uz konkrēto darba ņēmēju attiecas šīs dalībvalsts tiesību akti (pēc analogijas skat. spriedumu, 2000. gada 30. marts, *Banks u.c.*, C-178/97, EU:C:2000:169, 53. punkts).
- 48 Tādējādi, tā kā A1 sertifikāts nav tiesības apliecināošs dokuments, bet gan deklaratīvs dokuments, tā atsaukšana nevar izraisīt šādu tiesību zaudēšanu.
- 49 Otrkārt, pēc A1 sertifikāta atsaukšanas attiecīgajam darba ņēmējam piemērojamos tiesību aktus nosaka saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 II sadaļas normām, vajadzības gadījumā, ja piemērojams Regulas Nr. 987/2009 6. pants, izmantojot dialoga un samierināšanas procedūru.

- 50 Šajā ziņā ir jāatgādina ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Regulas Nr. 883/2004 II sadaļas normas veido pilnīgu un vienotu kolīziju normu sistēmu, kuras mērķis ir ne tikai izvairīties no vienlaicīgas vairāku valstu tiesību aktu piemērošanas un ar to saistītajām grūtībām, bet arī nepieļaut, ka personām, kuras ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā, tiek liegta aizsardzība sociālā nodrošinājuma jomā tādēļ vien, ka nav tiesību aktu, kuri būtu šīm personām piemērojami (spriedums, 2019. gada 8. maijs, *Inspecteur van de Belastingdienst*, C-631/17, EU:C:2019:381, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 51 Šajā kontekstā ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 987/2009 6. pantā ir paredzēta tiesību aktu provizoriska piemērošana un pabalstu provizoriska piešķiršana, ja atšķiras divu vai vairāku dalībvalstu iestāžu viedokļi par piemērojamo tiesību aktu un par pabalstu piešķiršanu atbildīgās iestādes noteikšanu.
- 52 Tādējādi ar Regulu Nr. 883/2004 izveidotās sistēmas izmantošana piemērojamo tiesību aktu noteikšanai pēc tam, kad izdevējiestāde pēc savas iniciatīvas atsauc A1 sertifikātu, ļauj nodrošināt ne tikai to, ka attiecīgā darba ņēmēja aizsardzība tiek garantēta vienmēr, arī tad, ja starp attiecīgajām iestādēm rodas strīds par piemērojamiem tiesību aktiem, bet arī to, ka minētajam darba ņēmējam vienmēr, pat šāda strīda gadījumā, ir piemērojami tikai vienas valsts tiesību akti.
- 53 Visbeidzot trešām kārtām, jāatgādina, kā izriet no Regulas Nr. 883/2004 76. panta 4. punkta un Regulas Nr. 987/2009 2. un 22. apsvēruma, ka ar Regulu Nr. 883/2004 izveidotās sistēmas pareizai darbībai ir nepieciešama efektīva un cieša sadarbība gan starp dažādu dalībvalstu kompetentajām iestādēm, gan starp šīm iestādēm un personām, kurām piemērojama šī regula. Šāda sadarbība ir nepieciešama, lai noteiktu attiecīgo personu tiesības un pienākumus, kā arī dotu tām iespēju pēc iespējas savlaicīgāk un pēc iespējas labākos apstākļos aizstāvēt savas tiesības.
- 54 Minētās sadarbības mērķiem visām šīm iestādēm un personām ir jāapmainās ar informāciju, kas nepieciešama, lai noteiktu attiecīgo personu tiesības un pienākumus, kā skaidri izriet no Regulas 987/2009 2. un 3. panta, kuros noteikta saziņas šo iestāžu starpā, kā arī saziņas starp šīm iestādēm un attiecīgajām personām apjoms un kārtība, un kā izriet arī no šīs regulas 20. panta, kurā vairāku dalībvalstu kompetentajām iestādēm noteikts pienākums sadarboties.
- 55 Tādējādi, kā ģenerālvokāts norādīja secinājumu 53. punktā, lai gan izdevējiestādei, kas vēlas pēc savas iniciatīvas atsaukt A1 sertifikātu, pamatojoties uz tajā ietvertās informācijas neprecizitāti, nav vispirms jāuzsāk dialoga un samierināšanas procedūra ar attiecīgo dalībvalstu kompetentajām iestādēm, šī sprieduma 53. un 54. punktā minētajās tiesību normās savukārt prasīts, lai šī iestāde pēc tam, kad tā šo sertifikātu ir atsaukusi, pēc iespējas savlaicīgāk par šo atsaukšanu informētu gan šīs iestādes, gan attiecīgo personu un paziņotu tām visu informāciju un datus, kas vajadzīgi, lai noteiktu šīs personas tiesības.
- 56 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Regulas Nr. 987/2009 5., 6. un 16. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka iestāde, kas izsniegusi A1 sertifikātu un kas pēc tam, kad tā pēc savas iniciatīvas ir pārbaudījusi informāciju, pamatojoties uz kuru šis sertifikāts ir izsniegts, konstatē, ka šī informācija ir neprecīza, var atsaukt šo sertifikātu, iepriekš nesākot dialoga un samierināšanas procedūru ar attiecīgo dalībvalstu kompetentajām iestādēm, lai noteiktu piemērojamos valsts tiesību aktus.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 57 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 22. maija Regulu (ES) Nr. 465/2012, 5., 6. un 16. pants

ir jāinterpretē tādējādi, ka

iestāde, kas izsniegusi A1 sertifikātu un kas pēc tam, kad tā pēc savas iniciatīvas ir pārbaudījusi informāciju, pamatojoties uz kuru šis sertifikāts ir izsniegts, konstatē, ka šī informācija ir neprecīza, var atsaukt šo sertifikātu, iepriekš nesākot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu Nr. 465/2012, 76. panta 6. punktā paredzēto dialoga un samierināšanas procedūru ar attiecīgo dalībvalstu kompetentajām iestādēm, lai noteiktu piemērojamus valsts tiesību aktus.

[Paraksti]